

Előfizetési árak:

Egész évre . . . K 10.—
Félévre . . . . . K 5.—
Negyedévre . . . K 2.50
Egyes szám ára 20 fillér

ABONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Abony, Vasút-utca
Telefon - szám : 37
Előfizetési és hirdetési díjak a
kiadóhivatalhoz küldendők.
A nyílt-tér sora 1.- korona

Független társadalmi hetilap

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

RADOS MÓRIC**Megjelenik minden vasárnap**

Mikor a haza kér.

Irta: **Lévay Mihály** orsz. gyűl. képviselő.

Katonáink, ezek a hazaszeretettől lángoló hősök, vérrel írják a történelmet kint a csatamezőn. Hazafias cselekedeteik száma annyi, mint az ég csillaga. Szívünk minden dobbanása, elménk minden gondolata az övéké mostan. És ez helyén való dolog.

De ehhez a nagy erőpróbához szüksége van nemzetünknek minden erejére. Nem szabad engednünk, hogy a hősök karja lelankadjon; nem szabad engednünk, hogy mi ne tudjunk annyi áldozatot hozni, mint amennyi önfeláldozással ők küzdenek. Nem szabad szük marokkal raknunk hazánk oltárára az áldozatokat akkor, amikor ők pillanatonként piros véruk drága cseppjeivel táplálják, élesztik ennek az oltárnak szent tüzét.

Ime, itt az alkalom, hogy mi, akikért ők küzdenek, szintén megmutassuk: méltók akarunk hozzájuk lenni! A haza szólal meg, a haza kér tőlünk parányi viszonzást azért a meg nem számlálható sok jóért, amellyel elhalmoz bennünket.

Nemzeti kölcsönre, hadi segítségre van most szüksége annak a hazának, amelynek — Isten után — mindenünket köszönhetjük. Új fegyver, új munició, meleg ruha a tél fagya ellen, jó élelmezés az éhség ellen, gyógyszer a sebesült hősöknek, puha ágy a harc-téren kifáradtnak, szóval hadi anyag, hadi felszerelés kell.

Hazánk erre a célra kéri megtakarított pénzünk-ből azt, amit csak áldozatos lélekkel nélkülözni tudunk. Nem alamizsnát, hanem tisztességes, jól kamatozó, biztos helyre adott kölcsönt kér. Kér az apos-

tolí királytól, a kir. hercegektől, a főpapoktól, a főnemesektől, a földbirtokosoktól, a pénzemberektől, a kereskedőktől, a hivatalnokoktól, a papoktól, a tanároktól, az ügyvédektől, a képviselőktől, a jegyzőktől, a tanítóktól, az iparosoktól, a földművesektől, szóval mindnyájunktól. Kér azzal a szándékkal, amely a világon a legbecsületesebb. Azzal, hogy öt év múlva azt teljes összegében visszaadja. Addig meg oly nagy kamattal gyümölcsözteti a mi javunkra, aminőt sehol sem adnak.

Államjegyei, e kölcsön-ről szóló hitellevelei, adómentesek és olyan biztosak minden árfolyam csökkenéstől, mint aminő egyetlen papírja alig van a pénzpiacnak. Tehát áldozatot sem kell hoznunk, mikor hazánknak adjuk oda pénzünket, mert hiszen ez a pénz a legjobb hasznot biztosítja nekünk. Olyan hasznót, aminőhöz fogható egyetlen pénzintézet sem nyújthat.

De kell ez a pénz a hazának, mert a háború szükségleteit e nélkül nem képes fedezni. Kell ez a pénz azért, hogy hadseregünk győzhessen.

Álljunk meg itt!

Ha győzelmünk biztosítására kell ez a pénz, akkor nem szabad haboznunk most, amikor sokkal drágább értéket adtunk szívesen a hazának: fiainkat.

A pénz amely most hever, akadály a fiaink győzelmének. A tulajdonos, aki most pénzeszsákján alszik, vagy ládája fiókjába tekintget, hogy megvannak-e még garasai, az ilyen tulajdonos nem hazafi, hanem — önző, szívtelen kufár.

Ne töprengjünk tehát, hanem cselekedjünk. Egy

napunk van arra, hogy hazánk kiáltását megszívleljük. Egy nap, hogy győzelmünket biztosítani törekedjünk. Siessünk, mert különben megérdemeljük, hogy ostorral verjenek ki hazánkból, mint hajdan Krisztus ostorral üzte ki a templomból a kufárokat.

Ne felejtjük őseink fogadását: „Életünket és vérünket!”

Igen, életünket, vérünket, pénzünket és mindenünket neked, éretted drága, szent hazánk!

Közgyűlés

Szép számmal gyűltek egybe vérosatyáink f. hó 16-án tartott közgyűlésünkön, melyen meglátszott, hogy nem mindennapi ügy szólította őket a tettek mezejére.

Nagy Lajos jegyző ünnepélyes beszédben adta elő a gyűlés tárgyát: a hadi kölcsönre, a város letétpénztárában őrzött alapítványok jegyzését.

25,000 kor. van ily alapítványok címén letétben, mik az alapítók rendelkezéseinek sérelme nélkül fordíthatók a jelzett célra.

Lévay Mihály magas szárnyalású beszédben méltatta a város nemes elhatározását, mint példa nyújtást a közönségnek a haza iránti kötelesség teljesítésére.

A beszéd mély hatást tett a közgyűlés tagjaira, mire aztán egyhangúlag megszavazta a hadi kölcsön jegyzését.

Temesközy Gerzson indítványozta, hogy Lévay Mihály beszéde, mint történelmi adat, a közgyűlés jegyzőkönyvében, szó szerint megörökíttessék, mihez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult.

Végül Kiss Zsigmond indítványa illeszkedett bele az ünnepélyes hangulatba, melyszerint a közgyűlés tagjai közül mintegy 14-en kéressenek föl a közönség lakásain való megjelenésre, buzdítván őket a nagy nemzeti cél lelkes támogatására. Ezen tagok kijelölése után a nevezetes közgyűlés véget ért.

Adakozzunk vöröskereszt kórházunk betegeinek élelmezésére.

A vöröskereszt kórházunk részére érkezett adományok.

Béky Endréné 4 drb. törülköző, 5 drb. ing, az „abonyi általános temetkezési egylet” adománya 100 korona, Garas Mátyásné 1 vég vászon, Habocza Istvánné 4 drb. ing, 4 drb. paplan, öz. Altmann Gyuláné 6 drb. alsónadrág, öz. Weisz Adolfné 6 drb. alsónadrág, Gróf Keglevich Gábor 100 drb. szivar, Richter Béla 100 szivar, 100 drb. cigaretta, egy nagy csomag gyufa, öz. Vörös Károlyné hagyma, bab, 1 kosár zöldség, fél zsák krumpoli, Pfeiffer Emilia sütemény, Perényi Ignác 10 liter bor, Bedekovichné tej, Tóth Benjáminné tojás, Terlanday Ilonka 50 drb. tojás, Gullner Gyuláné 2 drb. nyúl, Antal Pálné 4 liter tej, 1 pár csirke, Gróf Keglevich Gáborné 1 kosár sütemény és 100 drb. szivar, Kalló Pál 4 fál sütemény, Hay Mórné péntek déli sütemény, Szücs Istvánné 6 kiló hurka, Veisz Adolfné vasárnapi sütemény, Fördös Károlyné 2 csomó kapor. Reggelhez feketekávékat adtak: Veverán Istvánné, Rithnovszky Antalné, Richter Béláné, Lévay Mihály, Weisz Adolfné, Altmann Gyuláné.

Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket.

Gondnokság.

A munkaterem részére beérkezett adományok:

Szücs Margit 8 drb. hósapka, 6 pár érmelegítő, Veverán Istvánné 1 pár csuklóvédő, Bertha Teréz 3 pár csuklóvédő, Imrek Karolin 2 pár csuklóvédő, Szücs Valéria 5 pár csuklóvédő, Totth Kálmánné 4 drb. hósapka, 2 pár csuklóvédő, Homoky Istvánné 2 drb. hósapka, 2 pár térdmelegítő, 4 pár csuklóvédő, Háy Dezsőné 20 drb. hósapka, 20 pár kapca, (ajándék) Homoky Erzsébet 1 pár csuklóvédő, Konbcsék Ilona 5 drb. hósapka.

A szíves adakozóknak hálás köszönetet mond a

munkaterem.

Szombati levelek

Hazánk körül évek óta gyűlt a veszedelem. Legodázabb ellenségünk, Szerbia évek óta készült

Boszniát és Hercegovinát elkarparítani tőlünk. Egy másik ellenségünk, az orosz évek óta ígéreti oda Erdélyt egy másik balkán államocskának, ha egy európai zürzavarban ellenünk fog fegyvert.

És midőn már elég erősnek hitték magukat sötét terveik keresztül vitelére, meggyilkolták trónörökösünket, a kiről tudták, hogy aljas számításait egy kard csapással vágja szét.

Tovább nem lehetett várni a nagy leszámolással, a haza fegyverbe szólította fiait vérrel szerzett örökségünk megvédelmezésére.

A haza véráldozatot kívánt biztonságáért, becsületéért, területi épségéért s mindazért, a mit ezer éven át itt megteremtettünk.

Adluc és adjuk szívesen az utolsó csöppig, mert tudjuk, hogy mi nekünk e haza, mi nekünk e föld s tudjuk, hogy ha ez elvész, nekünk nincs mit keresünk többé a többi népek között, melyek se ingünk, se gallérunk, se mi nekik.

A vér az élet! Életünk feláldozásával csupán bátorságunkról, hősiességünkéről, elszántságunkról tehetünk bizonyosságot, de ez egy nagy háboru megnyerésére, a győzelem biztosítására nem elég.

Sőt az életet kimélni kell, mert a hullák, a sirok sokasága nem állítja meg a győzelmes ellenséget s akkor midőn a hazát védjük, életünket is védeni kell, mert élők harcolnak élők ellen, az élők verhetik le az ellenséget s az élők nyerhetnek diadalt, a holtaké a könny és hű emlékezet. Az életet pedig az élelem tartja fenn, a municzió és a fegyver védi és a ruha óvja meg.

Ezekhez pedig pénz kell. Vajjon tudjuk-e ezt mindannyian? Vajjon tudja-e az a tisztelt magyar, aki jelszavakkal, éljenzéssel és némi nemü potyázásokkal akarja a hazát megmenteni? Vajjon tudja-e az a tisztelt polpártársam, aki pénzes ládjában ülve azt számítgatja, hogy az állam kamataival jön-e jobban ki, vagy a privat uzsoráskodással? Vajjon tudja-e az a felebarátom, akinek agyában olyan gondolatok motzokálnak, hogy mikor a haza nemcsak vért kér, hanem kölcsön pénzt is, nem-e becsapni akarja az állam? Vajjon tudják-e azon szerelve tisztelt hazafiak, akiknek már vérük sincs, a mit adhatnának, hogy nekik ép oly kötelességük a haza védelmére pénzüket áldozni, mint fiainknak egészségüket, vérüket, életüket megszerve tőlünk a haza határain?

Aligha, mert akkor nem volna ok ezen sok kérdésnek a felvetésére; akkor nem szokne oly alig belátható magaslatra a kocséri koldusék elhatározása, a mai korban szinte hihetetlen nagyságban megnyilatkozott hazafias cselekedete, midőn összes vagyonukat, mit hosszu éven át a maga és felesége szájától elvonva, kifázva, lerongyoskodva, a keblükön össze kuporgattak a temetésükre.

Nem sok volt, csak kétszáz korona, de mekkora összeg ez nekik? Egész vagyonuk, az utolsó fillérig, melynek feláldozásával szélnek eresztettek minden e

tökéhez füződő tudatot, jövődó akaratot, kegyeletes elhatározásokat, síri nyugalmat, mit abban képzeltek elnyerhetni, hogy halálukkal nem lesznek sem egyesek sem a községnek terhére.

A föld egyszerű népének romlatlan becsületes felfogása nyilatkozott meg e koldus házaspár tényével a haza iránti kötelesség tudásban, a mit össze sem lehet mérni a sokszoros milliomos pár százezer koronás állam kölcsön ügyletével, mert ez század, ezred részét adta fölös vagyonának, a kocséri koldusék mindenüket.

És itt hiába mondatik az, hogy könnyű a koldusnak semmivel sem élni. Igaz, mindenki koldus nem lehet, mert nem lenne kitől koldulni. Csakhogy az áldozatkészségnek nincs kétféle mérője, külön a koldusnak, külön a milliomosnak, de vannak koldusok, kik a betevő falatkákért koldulnak életfenntartásukra és koldult filléreket kuporgatnak össze a haza oltárára s vannak milliomosok, a kik közbecsülésért koldulnak.

A kocséri kolduséknak nem kell ezért koldulniok!

Togó.

Mi ujság?

Hi a haza...

Hi a haza, el kell menni,
A harcnak mezejére.
Kardom, puskám fel kell venni,
Szép hazám védelmére.

Felkötöm a régi kardom,
Élesre hej! kifentem.
Tarsolyomban revolverem,
Élesre megtöltöttem.

Igy megyek el a csatába,
Harcolni a hazámért,
Megmutatni a vadrácnak,
Mi jár a sok gázságért.

Dicsó név a magyar neve,
Egész világ jól ismeri.
Ezt a nevet mint tisztelje,
Megmutatom majd én neki!

Sánta Imre.

A hadi kölcsön jegyzésére holnap az utolsó nap.

— **A hadügyi kölcsön** ügyében népes értekezlet tartott ma egy hete a városháza tanácsstermben, melyet Lévy Mihály orsz. gyűlési képviselőnk nyitott meg, a ki az értekezlet elnökéül meg is választott s a ki nagyszabásu beszédben ismertette a kölcsön hazafias célját és realitását. Majd fölkerde Véli Miksa tak. pénztár igazgatót a kölcsön ügy szakszerű ismertetésére, ki annak készséggel meg is felelt. Azután Gróf Keglevich Gábor intézett lelkes beszédet a jelenlévőkhöz, buzdítván őket hazafias kötelességeik sürgős teljesítésére, nagyhatást keltve két tak. pénztári betétkönyv felmutatásával, melyet két cselédje adott át neki, összes vagyonkájuknak a hadi kölcsönre való jegyzése céljából.

Majd Nagy Lajos ajánlotta

föl az előljáróság közbejárását a szükséges teendőkre. Végül Temesközy Gerzson szerkesztő mondott hálás köszönetet az értekezlet nevében Lévy Mihály és Gr. Keglevich Gábornak lelkes felszólalásaiért, Véli Miksának szakszerű fejtegetéseért, továbbá Dr. Madarász Adorján főszolgabírónak és a többi notabilitásoknak szives megjelenésükért.

— **Mély hazafias érzés** nyilatkozott meg a pesti izr. hitközség ama, az összes hazai hitközségekhez intézett felhívásában, hogy a templomok arany, ezüst nélkülözhető kegyzereiből áldozzanak föl a haza oltárára, Az abonyi hitközség nem akarván megválni régi hagyományokhoz füződő kegyzereitől, azért váltáság díjul 50 koronát, a Szent Egyet szintén 50 koronát küldött föl az Augustza gyorssegély alapa.

— **Jegyzések a hadi kölcsönre** serényen folynak községünkben. Eddig a következőkről van tudomásunk: Ref. egyház 60.000 kor. Abony város 25000 K. Izr. hitközség 16000 K. Ált. temetkezési egyet 6000 K. Kossuth szobor alap 5000 K. Izr. Szent egyet 10000 K. Izr. betegsegítő egyet 5000 K. Temesközy Gerzson kultur alapítvány 100 K. Itt említjük meg, hogy Lévy Mihály, a pénteken tartott megyebizottsági gyűlésen nagyobb beszéd keretében emelte ki városunk közönségénél megnyilatkozott áldozatkészséget. Az abonyi takarékpénztárnál több mint 300.000 K. jegyeztetett. A többi intézetekből nem kaptunk értesítést még.

— **A hadba vonultak családjai segélyezésére** az abonyi izr. szentegylet, a viasz gyertyák megváltása címén 80 koronát; r. kath. tanítók, az izr. iskolában egy tanuló után hittan tanításáért járó 3 koronát juttattak fenti címre az előljáróshoz. Király Béla a katonák családjainak segélyezésére 10 K. adott.

— **Melegruha adományok** a bevonultak részére: Karis Jánosné 6 drb. hasmelegítő, 6 pár érmelegítő, 6 pár téli kapca, 6 drb. hősapka, Szaitz Gáborné szörme darabok, Antalné 1 drb. szörme, özv. Horváth Gyuláné 1 drb. szörme, Bittera Gizella 3 pár térdmelegítő, Klose Hermina 3 pár térdmelegítő, 2 pár érmelegítő, Sándor Mihályné 10 pár érmelegítő, Orbán Elekne 12 pár érmelegítő, 2 pár térdmelegítő, azonkívül Gróf Keglevich Gáborné 13 drb. hősapkát, 1/2 kg. csokoládét, egy nagy csomag fehér sebkötöző ruhát és nagy mennyiségű tépést juttatott az előljáróshoz a hadbavonultak részére, Az adományok Pestvármegye gazdasági egyesületéhez lettek beküldve.

— **Mikor a haza kér.** A kocséri koldus megértvén a templomi prédikációból, hogy a magyar hazának pénzre van szüksége, feltette magában, hogy ő is lerója honpolgári kötelességét. Amit a könyörületes szívü emberektől éveken át kapott adományokból magának félre rakosgatott, hogy majdan legyen miből őt és nejét eltemettetni, mind összeszedte s 17-én elvitte a hitelszövetkezetbe s felajánlotta a „magyar hazának“ segítésére.

Bámulva hallgatták, hogy mit akar, midőn nagy alázatosan ismételte, letette a pénztáros elé 200 koronáját. A jelenlevők könyeztek a meghatottságtól s hálás szívvel gondoltak a Teremtőre, hogy a magyarnak még a koldusban is ily fiat adott s egy jelen volt, aki előzően kifejezte, hogy a kölcsön nyújtásra nem hajlandó, szintén nagyon megilletődött s miután takarékbetétit könyvét elhozta, 1900 koronát felajánlott a hadi kölcsönre. E derék koldus neve Borbas István, dologra alig képes, naponként a templomajtóban üldögélő, teljesen vagyontalan, egyébként kifogástalanul józanéletű, szelid, jámbor ember, aki feleségével egy jó szívü ember házában ingyen lakik.

— **A házinyultényesztők** Országos Szövetsége, Budapest, Csillaghegy, a tél közeledtével kéri tagjait és a tenyészteket, hogy kidolgozott vagy száritott nyulgereznakat a hadban álló katonáinknak való ajándékozás céljából küldje fenti címre. Azt hisszük minden tenyésző hozzá fog járulni küldeményével ahhoz, hogy a harczoló fiaink és testvéreink szenvedéseit enyhítsük. Már most is érkeztek lefagyott kezü katonák a harczterről. Az adományokat a szövetség hivatalos lapjában a Házinyultényesztés és Értékesítésben közszönettel fogja nyugtatni.

— **Megszűnf a tábori csomagfogalom.** A postán ujra megszűnt a táborba címzett csomagok továbbítása. F. ho 8 napja óta nem vesznek fel csomagot, csupán csak 35 deka súlyu csomagok vétetnek fel, melyekben kizárólag a legszükségesebb tárgyak tehetők. Ezen intézkedés újabb rendelkezésig marad érvényben.

Szerkesztői üzenetek.

M. V. Kocsér. Hálás köszönet a közleményért és meleg üdvözet a nagy lelki kolduséknak. Mint látod, fel is dolgoztam. Üdv. szerk.

Szerkesztésért felelős:
Temesközy Gerzson.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Szelei-uton az ártézi kut mellett teljesen új berendezéssel

Vendéglőt és szállodát nyitottam.

Midőn erről a n. é. közönséget értesitem, biztosítom a legjobb italok és ételek lelkiismeretes kiszolgálásáról.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel
Juhász István
vendéglős.

Szerdahelyi János
könyvnyomdájában egy tanuló felvétetik.